

DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 6. årgang. ISSN: 2446-0079

Hvem er det, der skriver?

Forfattere i Den smalle bog

Læs Den smalle bog fast

Kontakt og kolofon

Ufejlbar logik møder månemandens ånd

Der bliver skrevet en del samfundskritisk poesi, som detaljeret udpensler senkapitalismens reduktion af menneskets eksistens til laveste mat...

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidskrift for bog anmeldelser og bringer desuden andre litterære læsninger, klummer, skønlitterære og essayistiske originaltekster

Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og øverst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidskriftets forskellige stofgrupper. Længere ned i venstrespalten er nogle af de mest læste, tidligere indlæg fremhævet. Længere nede er forskellige relevante links. Øverst på siden kan man se, hvem der skriver på Den smalle bog og hvem de skriver om.

Links til digitale tidskrifter mm.

- The Lit Hub - The Best Of The Literary Internet
- The Public Domain Review

Steinbeck-tema i Den smalle bog

- Læs Egil Hvid-Olsens introduktioner til ni af hovedværkerne

søndag den 18. april 2021

Tilstanden Svalbard

Eva Botofte

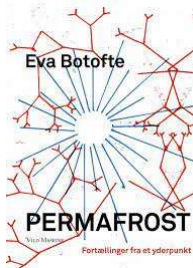
Permafrost – Fortællinger fra et yderpunkt
Forlaget Vild Maskine, 2019, 166 sider

Af Erik Kock

"Hun har tabt sit ben."

Sådan indledes den første fortælling i denne bog. Så er vi ligesom i gang. Den lakoniske konstatering og sprogets direkte vej til kroppen slipper os herefter på intet tidspunkt gennem de 25 fortællinger fra de frysende liv på Svalbard yderst mod nord.

Botoftes sproglige metodes koncentrerede scener og forstørrede øjeblikke er ikke til hinder for at fremmane de faktorer, bevæggrunde og mønstre som præger et helt liv. Tværtimod. Og det virker som om menneskene på deres korte eller lange, frivillige eller ufrivillige ophold her halvvejs mellem Norge og Nordpolen ikke kan skildres anderledes. Pigen der har tabt sin benprotese mens hun hopper i sjippetov sammen med veninderne, er karakteristisk nok for stædig og stærk til at lade benstumpen dirigere sit liv:

"Det er svært at lande på ét ben uden at miste balancen og falde ned på den hårde jord. Det gør ondt. Hun har lyst til at græde, men hun gør det ikke. De andre skal ikke få den idé at hun er handicappet."

Stilhedens samklang

Bogens korte sætninger skaber meget ofte deres egen stilhed som er i samklang med stedet, selv når en sygeplejerske sidder på en larmende snescooter:

"Under hende er der kun maskinen. Det er den, der binder hende til den hvide

flade af sne og intethed. Sammen er de kontrolleret energi. Det blæser gennem kraniet. Fra nordvest. Sneen kommer vandret imod hende og er så sej, at hun næsten kan tygge den. Heldigvis er sneen steril heroppe. Lidt endnu i hvert fald. Det er svært at tyde himlen, måske vil solen alligevel ikke være der, når hun når helt op over bræen. Sten og ujævnheder får scooteren til at slingre og skride ud i det nye snelag. De små, spidse ryk er elektriske stød gennem kroppen. Landskabet er et hjertekardiogram."

Personerne optræder uden navne. Kun på den måde kan man blive så meget en del af landskabet som tilfældet er og samtidig være fjernet fra det; disse personer er menneskelige – alt for menneskelige, fristes man til at sige. Men det ville være løgn. De er os. De er fanget her, deres billeder fryser, ingen har forrang når man stilles op mod permafrosten, også den eksistentielle.

Livet i "Permafrost" er som en række isterner, der besidder denne klæbende kulde, men samtidig afgiver en massiv skønhed hvis de holdes op mod lyset i en bestemt vinkel. Botofte er meget karrig med lyspunkterne, og selv om forlaget på sin hjemmeside bruger glosen "dystopisk" om bogens tematisering, skal man ikke lade sig narre. De revner og sprækker der opstår og forsvinder i landskabet, er genklange af menneskelivet. Man kan da godt kalde fremstillingen af denne arktiske sørverden dystopisk, man kunne også kalde skildringerne klarsynede og realistiske: Det er sådan det er, det er sådan vi er.

Ingen smagssag

Denne anmelder mener ikke at det kan være en smagssag hvad man mener om verden når vi taler om litteratur. Mens vi læser os gennem en bog som denne, gennemgår vi et antal stemninger og dybdereaktioner som et kunstværk kan foranstalte, og kunst diskuterer man ikke med. Vi bliver foreholdt en verden som vi må tage som den er, indtil vi lukker bogen igen.

Ikke mindst i de fortællinger hvor den menneskelige krop dirigerer tilværelsen eller selv bliver dirigeret med, kastes vi rundt i vores egen suppedas af følelser og fornemmelser. Gennem voldtægt, mord, incest, forelskelse og uskyldens længsel får læseren testet sin blufærdighed, ja, sågar sin moral og etik: Hvis jeg kommer til at læse bogen med fornøjelse og i ét strek, hvad siger det så om mig? Man bliver klædt af som person i takt med at personernes tøj flås af, kroppsåbninger fyldes ud og gråden skrider én i øret. Så meget skruet er der til stede her. Sproget opnår sin egen særlige nøgenhed, og læseren mærker kulden, permafrosten; men også den kærlighed og den magi som scenerierne og de gyldne øjeblikke kan levere.

Fortællingen "Opløsning" (hvis titel som flere andre er dobbelttydig) er et eksempel på hvordan man f.eks. kan gå fra en ren registrering af kaos i en gammel, forladt fangsthytte til i ét hug at få panorerings til at blive til scener og blive hensat til en film der – for denne anmelders vedkommende – kunne være lavet af russeren Andrei Tarkovskij:

"Han ser ind i et hjem, der ikke er intimt og hyggeligt, men en gåde, som han ikke er i stand til at løse. Han vender sig og ser i spejlet sig selv stå foran de to billeder. Han står midt mellem rammerne, der som to vinduer reflekterer andre tillukkede åbninger. Spejlbilledet bevæger sig frem og tilbage mellem uvirkelige og diffuse rum. Han har svært ved at trække sit eget billede ud af billedet og tilbage til den virkelighed, som han troede, han befandt sig i. Tiden er gennemsigtig, og kulissens anatomi stemmer ikke. Han står på en scene, hvor både lyset og mørket spejler sig."

De konkrete billeddannelser

Og nu vi er ved de konkrete billeddannelser: Bogens ni tuschtegninger er gjort af forfatteren som altså også er billedkunstner. Billederne væver sig fremragende ind i bogen som en understregning af det sort-hvide univers hvor alt synes belyst, men alligevel henligger i et eget mørke. Mange af

Brønnums virkelige virkelighed eller cyberworld og søgen i tågen

Få en mail, når Den smalle bog udkommer

Email address...

Slå op i Den smalle bog

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2021 (37)
 - juli (1)
 - juni (6)
 - maj (6)
- ▼ april (5)
 - Uden samtykke
 - Livsduelighed og handlingslammelse
 - Forskellighed i sammenslutning
 - Tilstanden Svalbard
 - Mennesker i fængsel
- marts (7)
- februar (6)
- januar (6)
- 2020 (57)
- 2019 (49)
- 2018 (43)
- 2017 (36)
- 2016 (34)

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- antologi (3)
- boganmeldelse (106)
- dagbøger (1)
- digtsamling (30)
- En litterær refleksion (5)
- essay (6)
- eventyr (4)
- fabler (3)
- faglitteratur (17)
- klassikerlæsning (16)
- kortroman (9)
- kunstbog (14)
- lyrik (4)
- noveller (11)
- prosa (10)
- prosadigt (2)
- roman (29)

Sidevisninger i alt

137,306

scenerne og de intenst beskrevne hændelser blotlægges således ikke fuldstændig, men antydes i hårde klip. Det er ikke blufærdighed fra forfatterens side, det er fortrængningens realisme der er på spil. Som det f.eks. sker for fornævnte sygeplejerske på snescooteren da hun standser, og hvor det ligger lige for at tolke crindringens veje og vildveje ind i dette scenarie:

"Hun står af scooteren og ser ned i hullet af kantede klippeblokke, der næsten er dækket af sne. Den akromatiske verden gør hende rolig. Her er alt sort-hvidt eller midtmellem. Asfalt, sne, vintermørke, kulbjerge. Ingen røde nuancer, der minder hende om åbne sår, indre organer og hjernens lysrøde snoninger."

Lokaliteten Svalbard kombineret med det standende fokus på klimaet kunne måske foranledige en anden forfatter til endnu engang at diskutere verdens undergang og polernes nedsmeltning. Det sker ikke her. Problemstillingen udgør højst en form for vagt bagtæppe; det er menneskenes fald ned i spalterne af eksistensen der er i centrum. Menneskets egen undergang i kamp med og mod sin egen natur er denne bogs motor.

I bogens sidste fortælling møder vi en mand der kæmper for at få tag i virkeligheden:

"Gennem byen følger han den asfalterede vej der er krakeleret af den første frost. Igennem de fine lodrette revner ser han permafrosten skinne som sort glas. Der er noget gotisk over asfaltens filigran, tænker han. Det er landskabets gestus. Herfra kan han ikke længere se verden, men jorden er så hård, at stedet ikke egner sig til døden. Han strejfer blot skorpen. Her varer livet et minut. Husene er farvestrålende kuber, der kanter sig ind foran hans blik. De stikker ud af jorden som de rustne jerndragere og kabelbanens streger på himlen, der trods alt forbinder ham med tiden."

"Permafrost" er smuk, og den er grum. Men ikke mere end livet selv. Hvis man føler rigtigt efter. Og det gør Eva Botofte, og hun gør det med intens sproglig bevidsthed og prægnans. Det er fremragende.

Jeg kunne have præsenteret meget mere fra en verden af ensomhed, svindel, dødsulykker, fortælses, stormagtsambitioner i Arktis, absurditeter, løgne og naturens storhed. Læs den hellere selv. Men pas på. Noget af personernes mørke vil følge dig længere end du måske har lyst til. Næste gang du kigger op, kan du være på Svalbard. Dit eget.

Indsendt af Jakob Bronnum

Etiketter: boganmeldelse, noveller

Ingen kommentarer:

Send en kommentar

 Kommenter som: **connyta** (Google+)
 Vis eksempel **Underret mig**

[Nyere indlæg](#)

[Start](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget \(Atom\)](#)